

ລະບົບສະມາດ ສໍາລັບເພື່ອລະວັງພະຍາດສັດ (Smart for Health)

ການປັບປຸງ ເພື່ອຮອງຮັບການເກັບກໍາຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບ
ພະຍາດສັດປ່າ ຢູ່ສະໜາມ

Diego Montecino-Latorre, MPVM, PhD

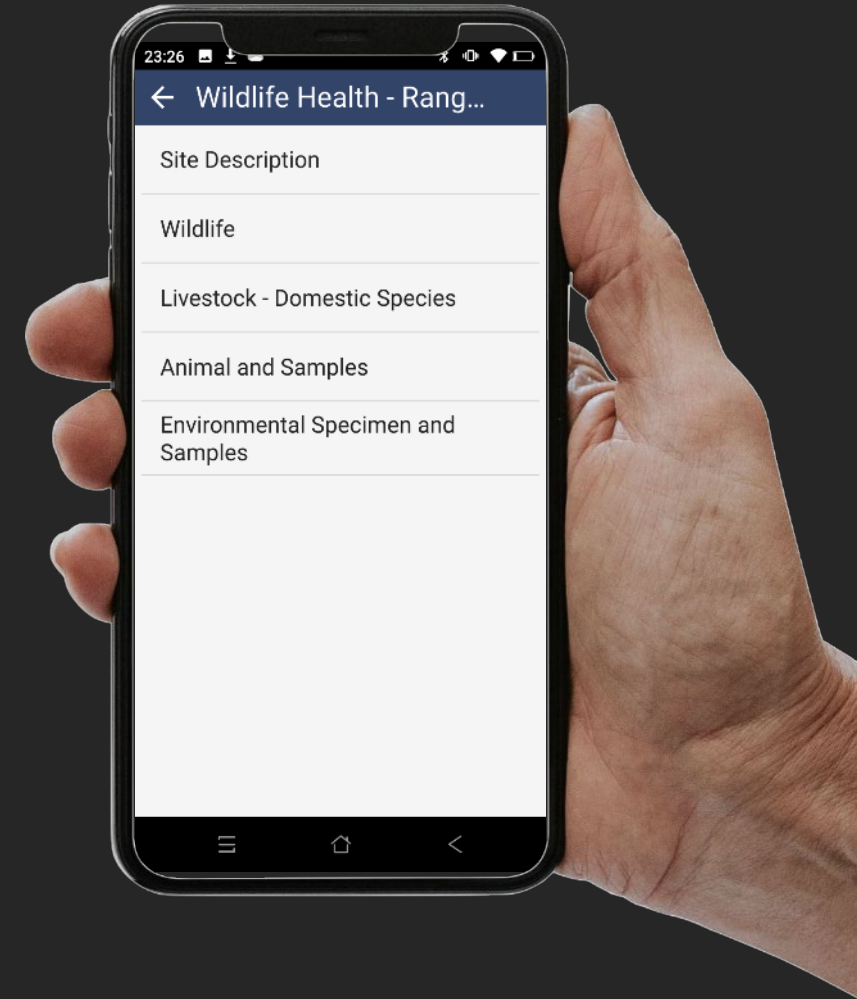
dmontecino@wcs.org

SMART

...for Health

- ຫຼຸ່ມຍງານກວດກາລາດຕະວນປ່າ ປຽບເໝືອນ ເປັນຫຼ ແລະ ເປັນຕາ ທີ່ເຜົາຕິດຕາມເບິ່ງສະພາບ ສັດປ່າ ຢູ່ໃນຂົງເຂດປ່າສະຫງວນ
- ລະບົບສະມາດ ສໍາລັບເຜົາລະວັງພະຍາດສັດ ນໍາໃຊ້ ເກັບກໍາຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບເຫດການພະຍາດສັດປ່າ ທີ່ ພົບເຫັນ ໃນລະຫວ່າງການກວດກາລາດຕະວນຢູ່ ໃນປ່າ

ແມ່ນຫຍັງຄື “ເຫດການພະຍາດ ສັດປ່າ”?

ເຫດການພະຍາດສັດປ່າ: ແມ່ນການພົບເຫັນສັດປ່າ ເຈັບປ່ວຍ, ບາດເຈັບ ຫຼື ຕາຍ
ຢູ່ສະຖານທີ່ສະເພາະໃດໜຶ່ງ (+/- ສັດມີຊີວິດແຂງແຮງ ຢູ່ເຂດໃກ້ຄຽງ) .

ເຫດການພະຍາດສັດປ່າໜຶ່ງ ປະກອບມີ ສັດຢ່າງໜ້ອຍໜຶ່ງໂຕ ຂອງໜຶ່ງຊະນິດ
ພັນ.

ເຫດການພະຍາດສັດປ່າໜຶ່ງ ເກີດຂຶ້ນຢູ່ ສະຖານທີ່ໃດໜຶ່ງ ຊຶ່ງເຫດການມີຄວາມສໍາ
ຄັນ ທີ່ຕ້ອງມີການອະທິບາຍ.

ຖືກບັນທຶກເປັນ ເຫດການສະມາດ (SMART Incident).

❑ ຈໍາພວກກຸ່ມສັດມີຊີວິດແຂງແຮງທີ່ຢູ່ຢ່າງເອກະລາດ ແມ່ນບໍ່ນັບເປັນເຫດການ
ພະຍາດສັດປ່າ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ສັດມີຊີວິດແຂງແຮງເຫຼົ່ານັ້ນ ແມ່ນມີຄວາມ
ສໍາຄັນ ທີ່ຕ້ອງໄດ້ຈົດບັນທຶກ ຖ້າຫາກພົບເຫັນພວກມັນ ຢ່າໃກ້ກັບເຂດສັດຕາຍ,

ນີ້ແມ່ນ “ເຫດການພະຍາດສັດປ່າ” ບໍ່?

- ສັດໜຶ່ງໂຕ
- ຊະນິດໜຶ່ງ
- ມີຊີວິດ
- ໄດ້ຮັບບາດເຈັບ ຊຶ່ງເຫັນໄດ້ຊັດເຈນ
- ບໍ່ໄດ້ມີການເກັບຕົວຢ່າງ

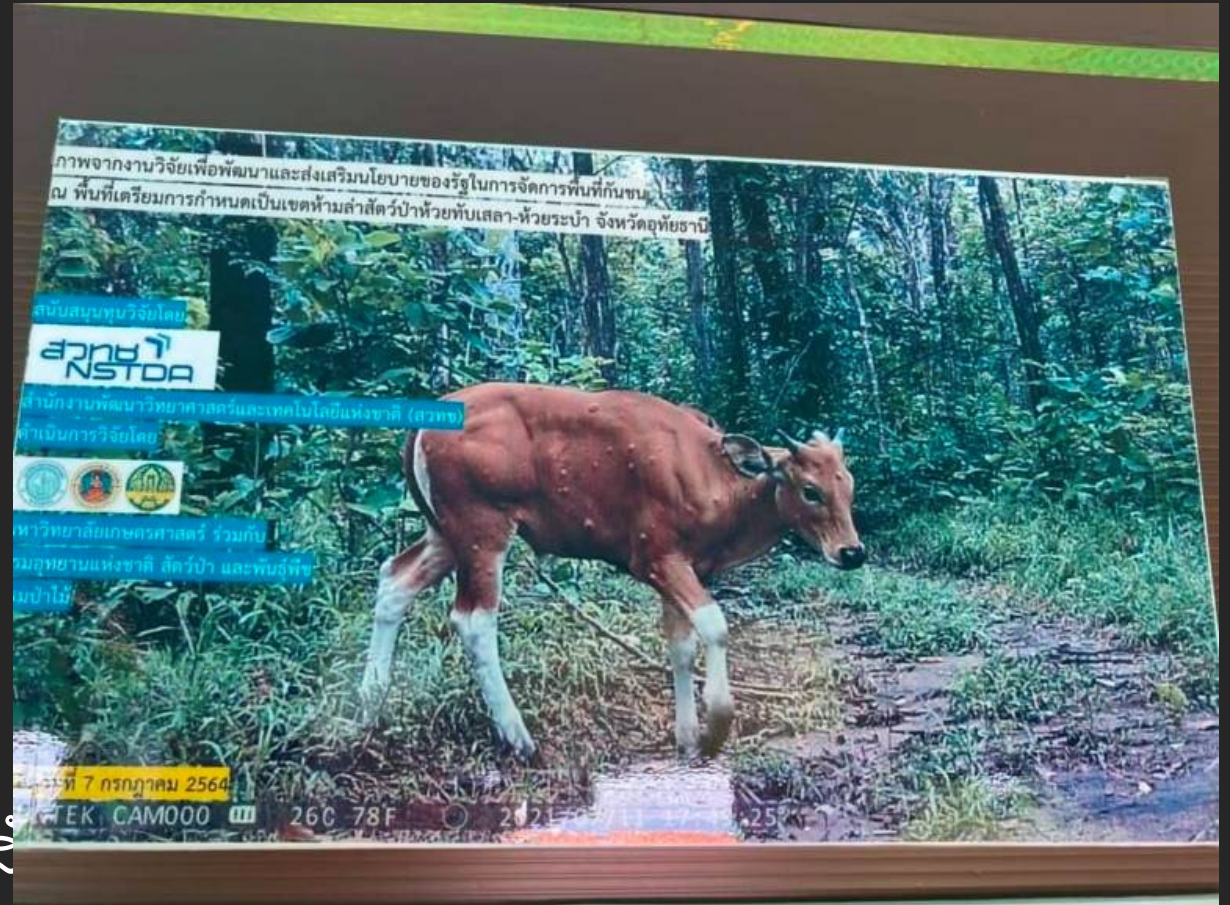

... ແມ່ນແລ້ວ, ມັນແມ່ນເຫດການພະຍາດສັດປ່າ

ນີ້ແມ່ນ “ເຫດການພະຍາດສັດປ່າ” ບໍ່?

- ສັດໜຶ່ງໂຕ
- ຊະນິດໜຶ່ງ
- ມີຊີວິດ
- ເຈັບປ່ວຍ ຊຶ່ງເຫັນໄດ້ຊັດເຈນ
- ບໍ່ໄດ້ມີການເກັບຕົວຢ່າງ

... ແມ່ນແລ້ວ, ມັນແມ່ນເຫດການພະຍາດສັດປ່າ

ນີ້ແມ່ນ “ເຫດການພະຍາດສັດປ່າ” ບໍ່?

- ສັດຫຼາຍໂຕ
- ຊະນິດໜຶ່ງ
- ສັດທັງໝົດຕາຍ
- ບໍ່ໄດ້ມີການເກັບຕົວຢ່າງ

... ແມ່ນແລ້ວ, ມັນແມ່ນເຫດການພະຍາດສັດ

ນີ້ແມ່ນ “ເຫດການພະຍາດສັດປ່າ” ບໍ່?

- ມີສັດຫຼາຍໂຕ
- ຊະນິດດຽວກັນ
- ມີຈຳນວນຫຼິ້ງຕາຍ, ສ່ວນໂຕອື່ນມີອາການ
ເຈັບປ່ວຍຊຶ່ງເຫັນໄດ້ຊັດເຈນ
- ບໍ່ໄດ້ມີການເກັບຕົວຢ່າງ

... ແມ່ນແລ້ວ, ມັນແມ່ນເຫດການພະຍາດ
ສັດປ່າ

ນີ້ແມ່ນ “ເຫດການພະຍາດສັດປ່າ” ບໍ່?

- ມີສັດຫຼາຍໂຕ
 - ຫຼາຍຊະນິດ
 - ມີຈຳນວນໜຶ່ງຕາຍ, ສ່ວນໂຕອື່ນມີອາການເຈັບປ່ວຍເຫັນໄດ້ຊັດເຈນ
 - ໄດ້ມີການເກັບຕົວຢ່າງຈາກສັດເຫຼົ່ານັ້ນ
 - ໄດ້ມີການເກັບຕົວຢ່າງຈາກໜ້າດິນ
- ... ແມ່ນແລ້ວ, ມັນແມ່ນເຫດການພະຍາດສັດປ່າ

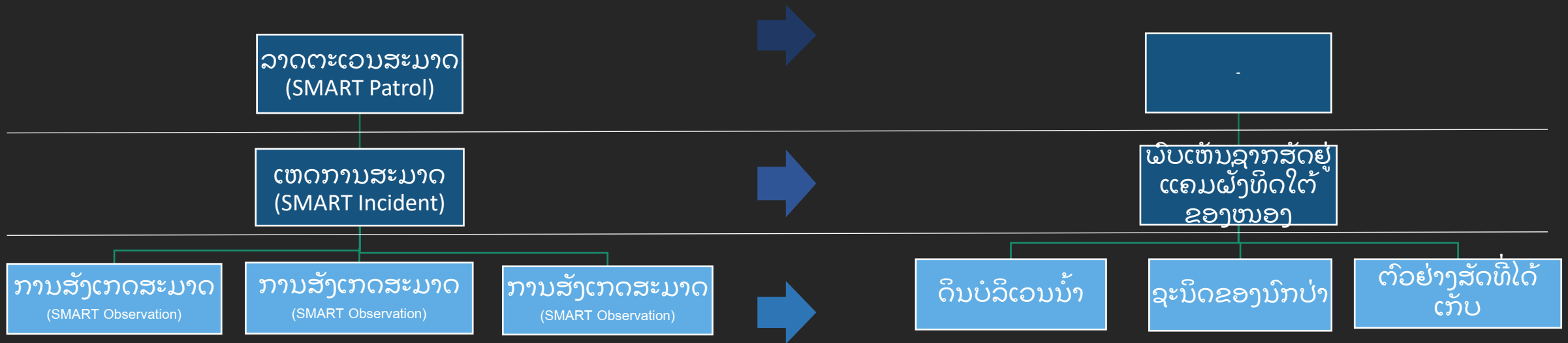
ແມ່ນຫຍັງຄື “ເຫດການພະຍາດ ສັດປ່າ”?

- ມີສັດຈຳນວນຫຼາຍໂຕ
 - ມີຫຼາຍຊະນິດ
 - ບໍ່ມີສັດຕາຍ
 - ບໍ່ມີສັດເຈັບປ່ວຍ ຫຼື ບາດເຈັບ
- ... ບໍ່, ມັນບໍ່ແມ່ນເຫດການພະຍາດສັດປ່າ

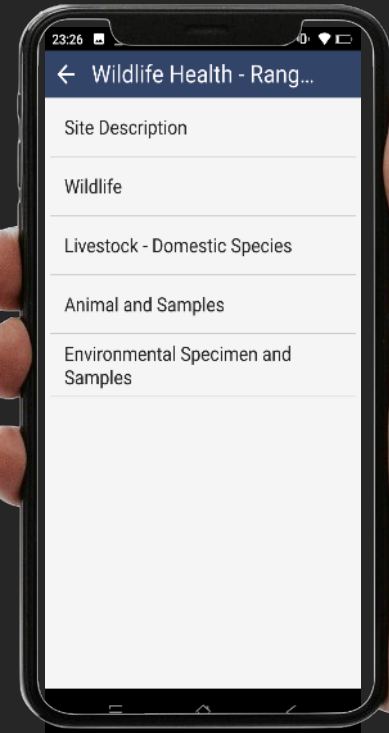

ວິທີການບັນທຶກເຫດການພະຍາດສັດປ່າໂດຍນໍາໃຊ້ສະມາດ (SMART)

- ເປັນເຫດການສະມາດ (SMART INCIDENTS) ຢູ່ ພາຍໃຕ້ ຫຼື ນອກ ການກວດລາດຕະເວນ
- ຂໍ້ມູນເຫດການສະມາດ (SMART INCIDENTS) ຈະຖືກບັນທຶກ ໂດຍນໍາໃຊ້ ໝວດສະມາດ (SMART Categories)

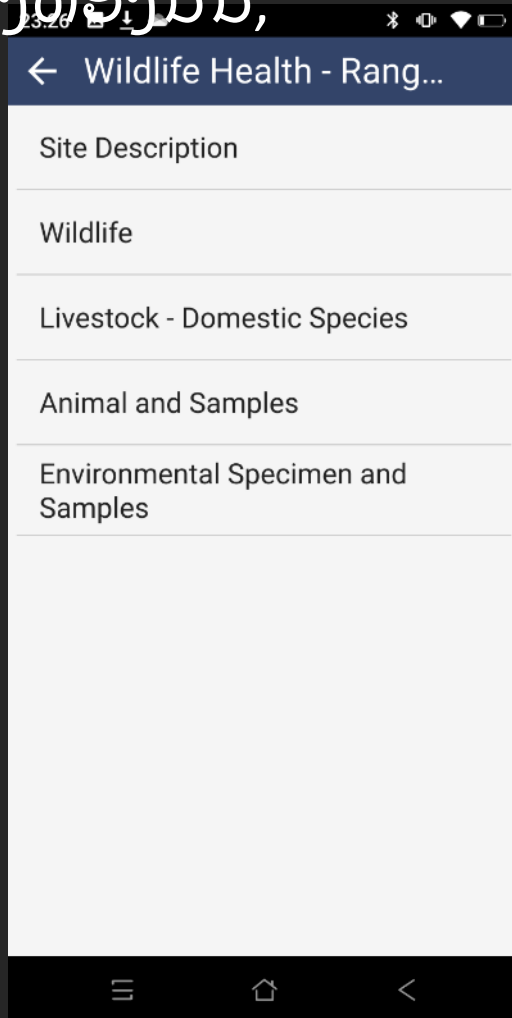

ພວກເຮົາຕ້ອງການຮຽນ ກ່ຽວກັບ ຢູ່ໃສ່, ເມື່ອ

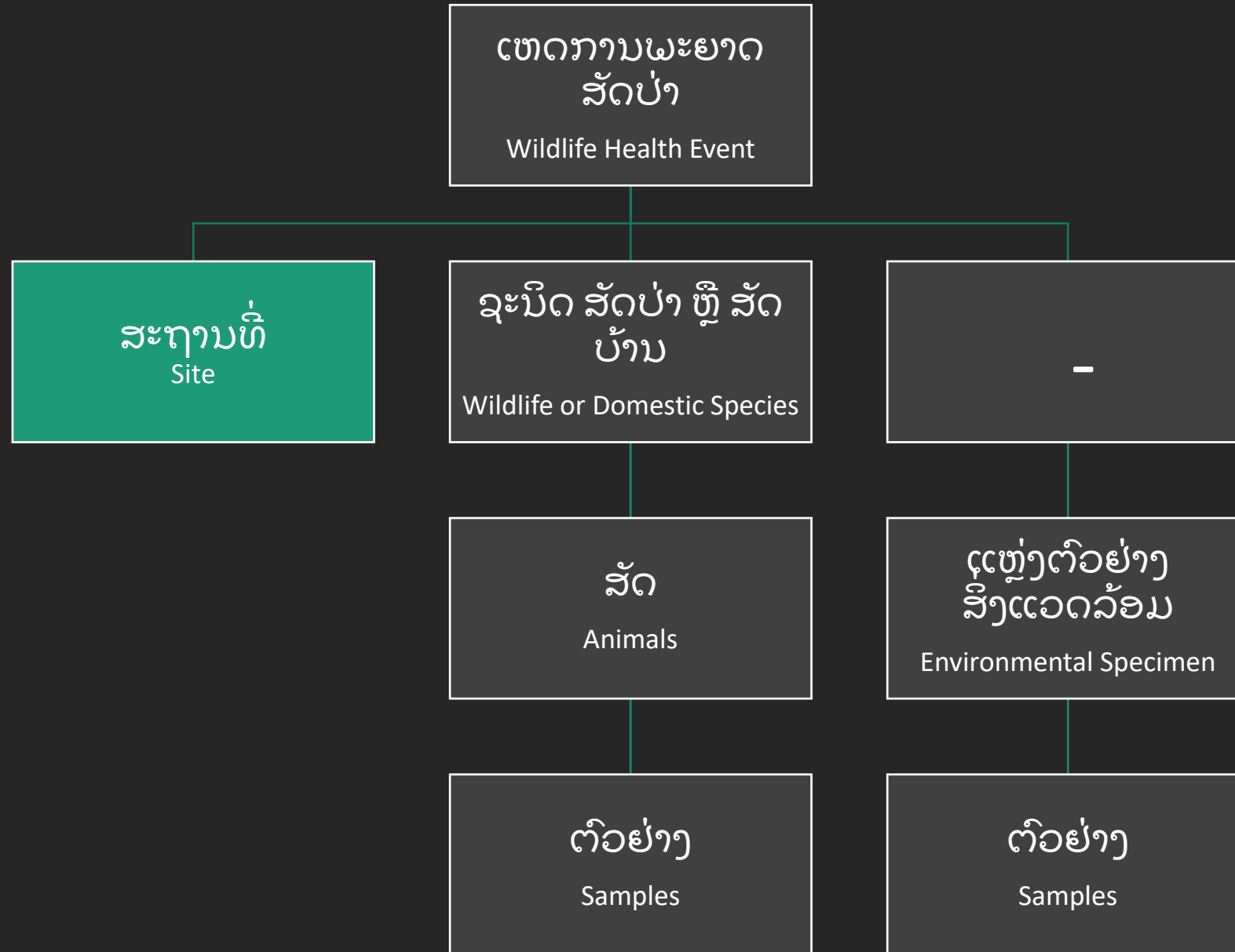
ພວກເຮົາຕ້ອງການຮຽນຮູ້ວ່າ ໃນແຕ່ລະເຫດການ ພະຍາດສັດປ່າ ມັນມີຫຍັງແດ່

- ການນຳໃຊ້ສະມາດ ສຳລັບໝວດພະຍາດສັດ: ໃນແຕ່ລະໝວດ ຈະມີຫ້ອງ ທີ່ຕ້ອງການຕື່ມຂໍ້ມູນສະເພາະຂອງຫ້ອງນັ້ນ,

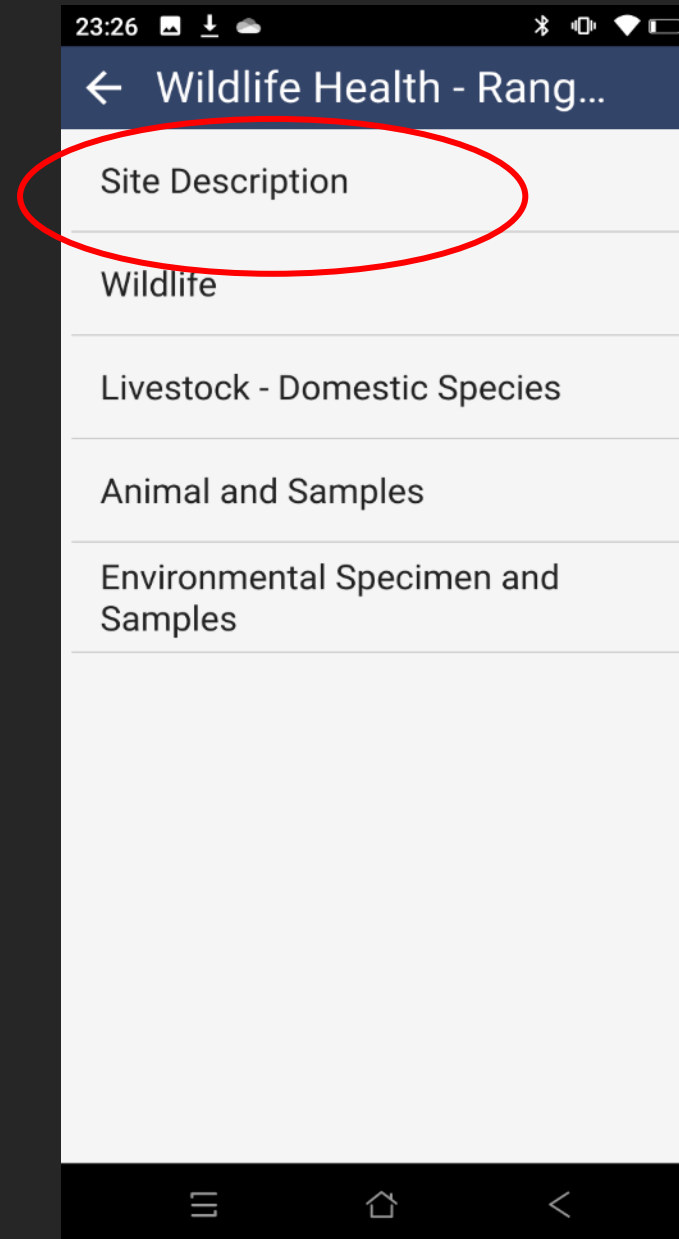
- ອະທິບາຍ ສະຖານທີ່ພົບເຫດການ
- ອະທິບາຍ ຊະນິດຂອງສັດປ່າ ທີ່ພົບເຫັນ
- ອະທິບາຍ ຊະນິດສັດລ້ຽງ ຫຼື ສັດບ້ານ ທີ່ພົບເຫັນ
- ອະທິບາຍ ໂຕສັດທີ່ໄດ້ເກັບຕົວຢ່າງ ແລະ ຕົວຢ່າງ
- ອະທິບາຍ ຕົວຢ່າງທີ່ບໍ່ຮູ້ສັດແຫຼ່ງທີ່ມາ ຫຼື ສິ່ງບໍ່ມີຊີວິດ

ການບັນທຶກລັກສະນະຕ່າງໆ ສະຖານທີ່ ບ່ອນພົບເຫັນ ເຫດການ

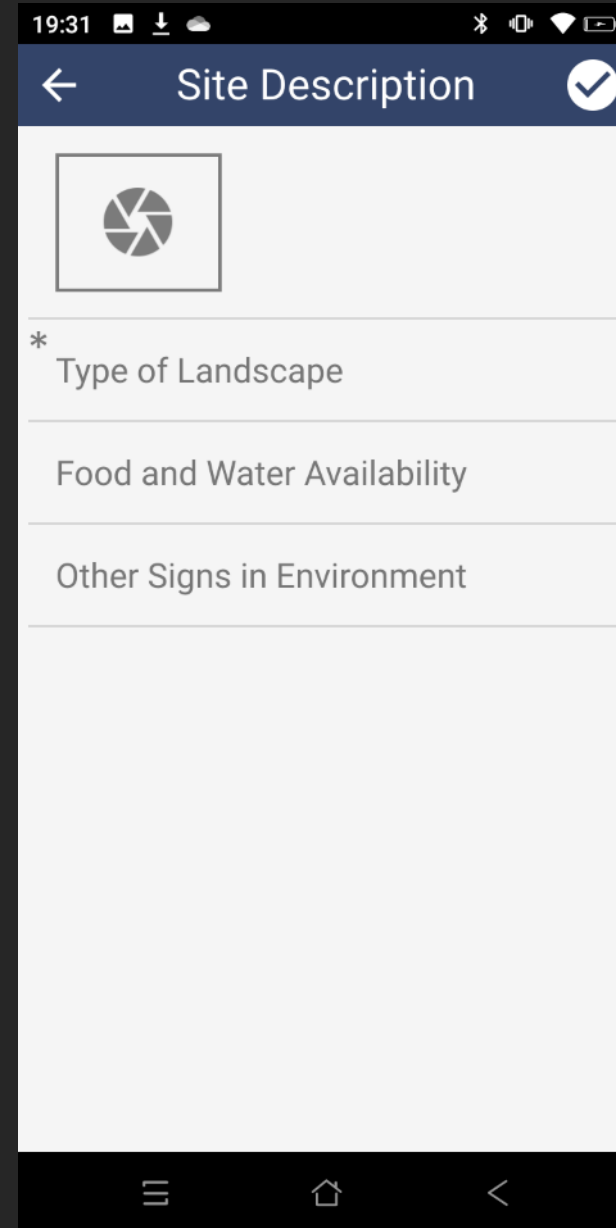
ການບັນທຶກລັກສະນະຕ່າງໆ ສະຖານທີ່ ບ່ອນພົບເຫັນ ເຫດການ

- ເຫດການພະຍາດສັດບຸ່ງ ຈະເກີດຂຶ້ນຢູ່
ສະຖານທີ່ສະເພາະໃດໜຶ່ງ; ສະນັ້ນ, ໃຫ້ນຳໃຊ້
ໝວດ “ການອະທິບາຍສະຖານທີ່” (Site
Description) ເປັນບ່ອນອະທິບາຍລາຍ
ລະອຽດກ່ຽວກັບ ສະຖານທີ່ພົບເຫັນ
ເຫດການ ຢູ່ສະເໝີ.

ການບັນທຶກລັກສະນະຕ່າງໆ ສະຖານທີ່ ບ່ອນພົບ ເຫດການ

- ອະທິບາຍສະຖານທີ່ພົບເຫດການ ໂດຍການກົດ
ເລືອກເອົາຈາກລາຍການໂຕເລືອກທີ່ມີໃຫ້ ຢູ່ໃນ
ຫ້ອງ 'ປະເພດພູມສັນຖານ' (Type of Landscape)
- ຕື່ມຂໍ້ມູນການສັງເກດເຫັນ 'ການມີຢູ່ ຂອງແຫຼ່ງ
ອາຫານ ແລະ ນໍ້າ' (Food and Water Availability)
- ຕື່ມຂໍ້ມູນ 'ຮ່ອງຮອຍອື່ນໆທີ່ພົບຢູ່
ສະຖານທີ່' (Other Signs in Environment)

19:31

← Site Description ✓

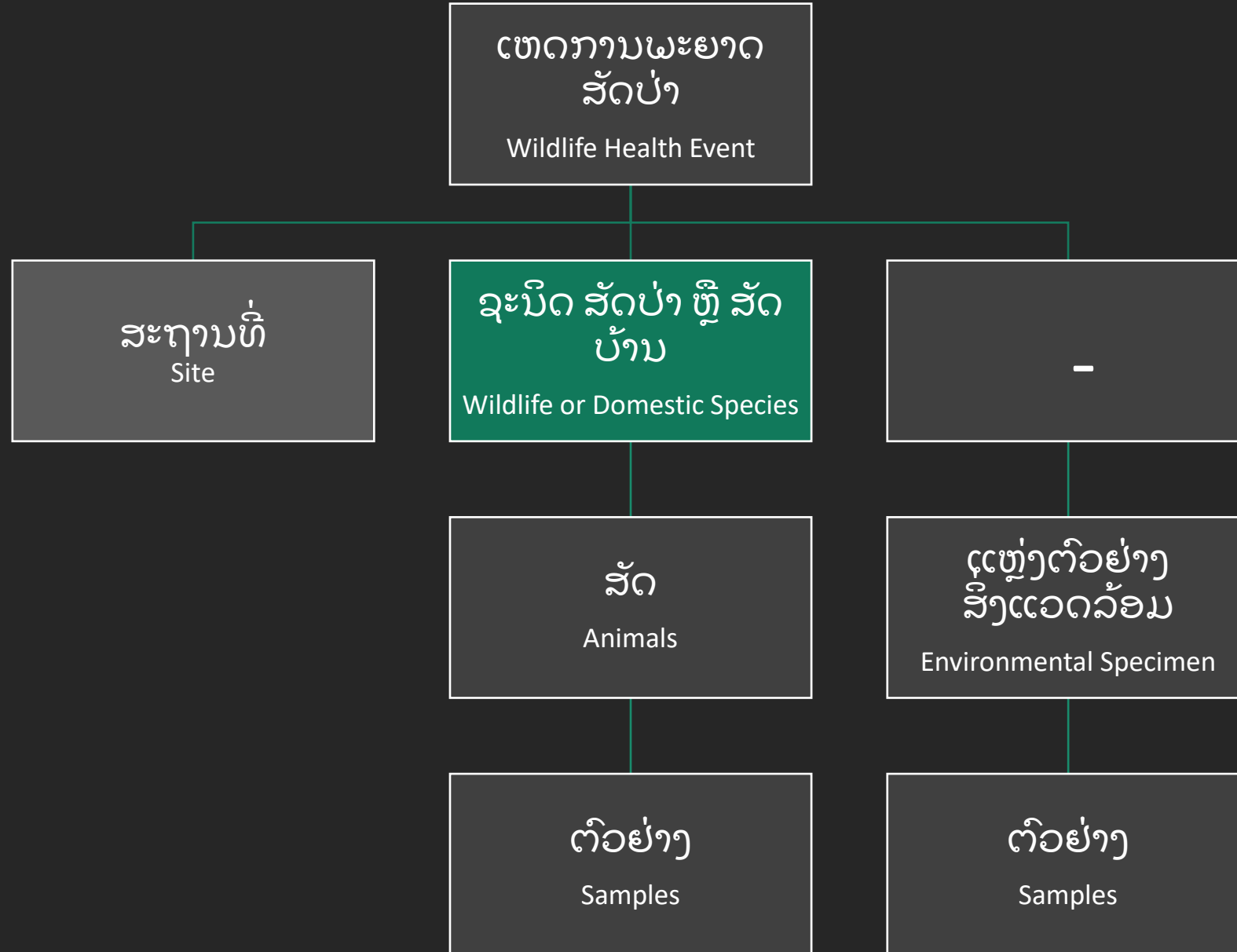

* Type of Landscape

Food and Water Availability

Other Signs in Environment

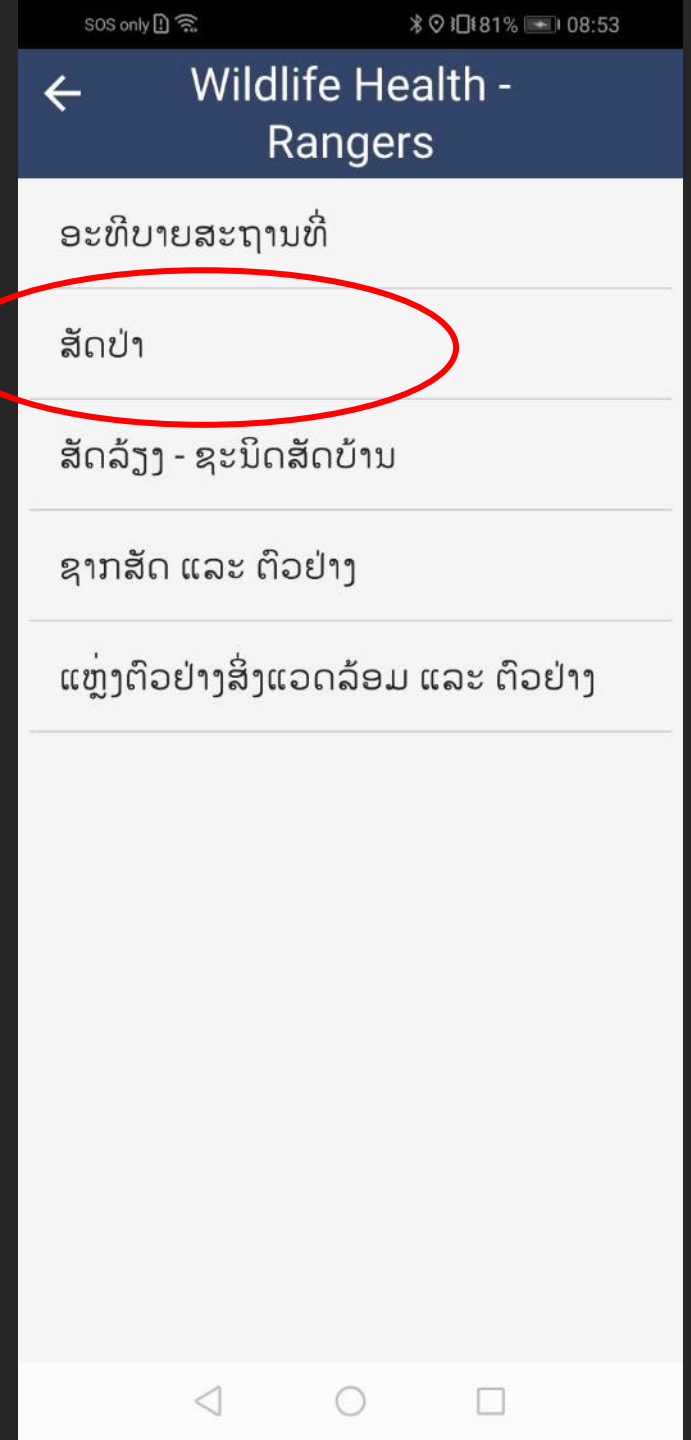
ການບັນທຶກກ່ຽວກັບຊະນິດສັດ ທີ່ພົບຢູ່ໃນເຫດການ

ການບັນທຶກກ່ຽວກັບ ຊະນິດສັດ ທີ່ພົບຢູ່ໃນ ເຫດການ

ຫຼັງຈາກ ຕື່ມຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບສະຖານທີ່ ສໍາເລັດແລ້ວ
ໃຫ້ບັນທຶກຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຊະນິດສັດ ທີ່ພົບເຫັນ ຢູ່
ໃນເຫດການ

- ເຫດການທີ່ພົບສັດປ່າໂຕໜຶ່ງ ຂອງຊະນິດໜຶ່ງ
ໝາຍຄວາມວ່າ ການບັນທຶກຊະນິດສັດນັ້ນ, ຈະ
ໄດ້ນໍາໃຊ້ໝວດສັດປ່າພຽງແຕ່ຄັ້ງດຽວ.
- ເຫດການທີ່ມີສັດຫຼາຍໂຕມາກ່ຽວຂ້ອງ ຊຶ່ງທັງ
ໝົດມີ 8 ຊະນິດ, ໝາຍຄວາມວ່າ ການບັນທຶກ
ທັງໝົດ 8 ຊະນິດນັ້ນ ຈະຕ້ອງໄດ້ນໍາໃຊ້ໝວດ
ສັດປ່າ ເປັນຈໍານວນ 8 ຄັ້ງ.

ການບັນທຶກກ່ຽວກັບ ຊະນິດສັດ ທີ່ພົບຢູ່ໃນ

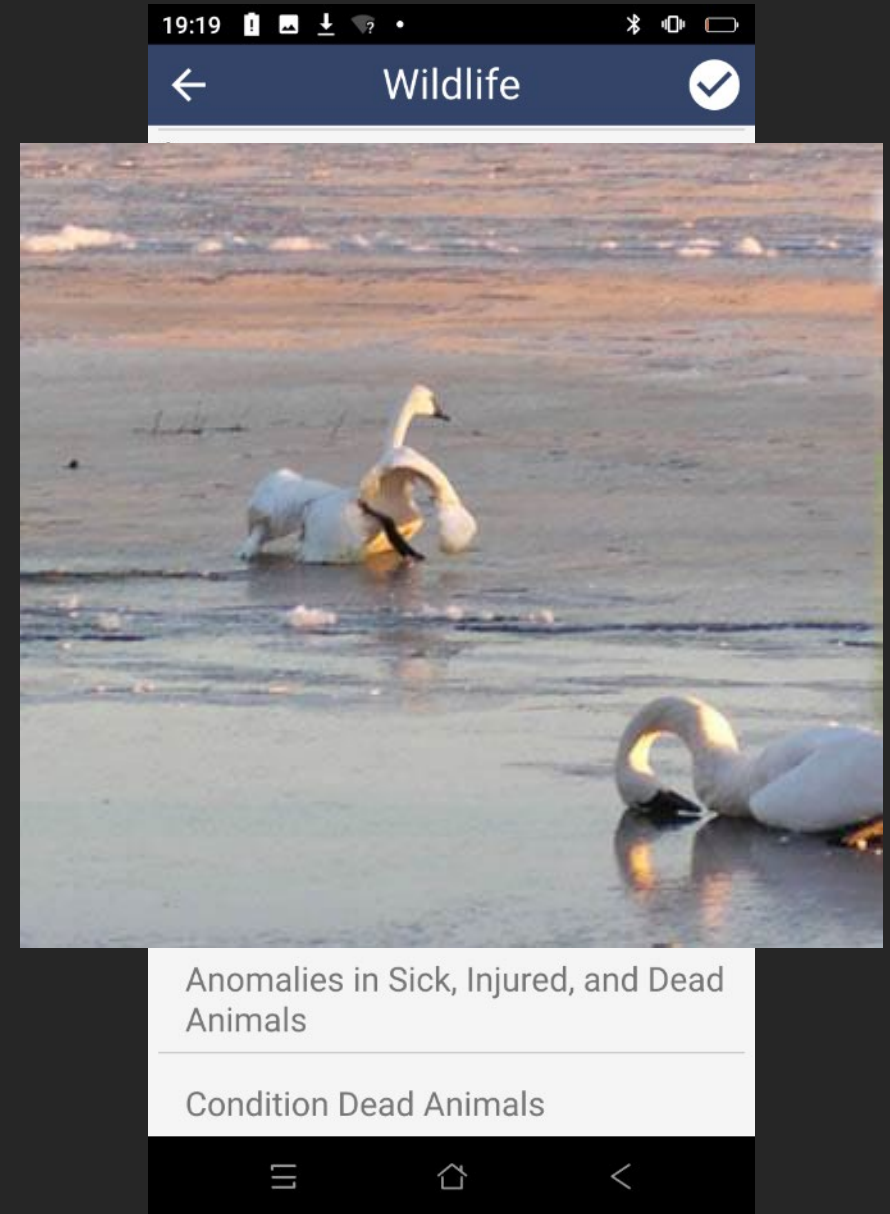
ເຫດການ

- ເລືອກຊະນິດທີ່ທ່ານຄິດວ່າຖືກຕ້ອງທີ່ສຸດ ອີງຕາມປະສົບການຂອງທ່ານ
- ບໍ່ໃຫ້ນຳໃຊ້ໂຕເລືອກ 'ບໍ່ສາມາດລະບຸໄດ້' (Unidentifiable) ຢູ່ບ່ອນນີ້
- ຖ້າທ່ານເລືອກ 'ຊະນິດທີ່ຍັງບໍ່ໄດ້ລະບຸໄວ້' (Species Not Listed) ຈາກນັ້ນໃຫ້ ລະບຸຊື່ຊະນິດສັດ ໃສ່ຫ້ອງບ້ອນຂໍ້ມູນຖັດໄປ
- 'ບໍລິບົດ' (Context): ການຈັດຈຳແນກຮູບແບບການຈັບສັດ ທີ່ເປັນອັດຕາສ່ວນໃຫຍ່ ຂອງຊະນິດທີ່ຖືກບັນທຶກ.
- ລະບຸຈຳນວນສັດ ທີ່ຍັງມີຊີວິດແຂງແຮງ, ເຈັບປ່ວຍ ຫຼື ບາດເຈັບ ແລະ ຕາຍ ຕາມແຕ່ລະຊະນິດທີ່ພົບຢູ່ໃນເຫດການ

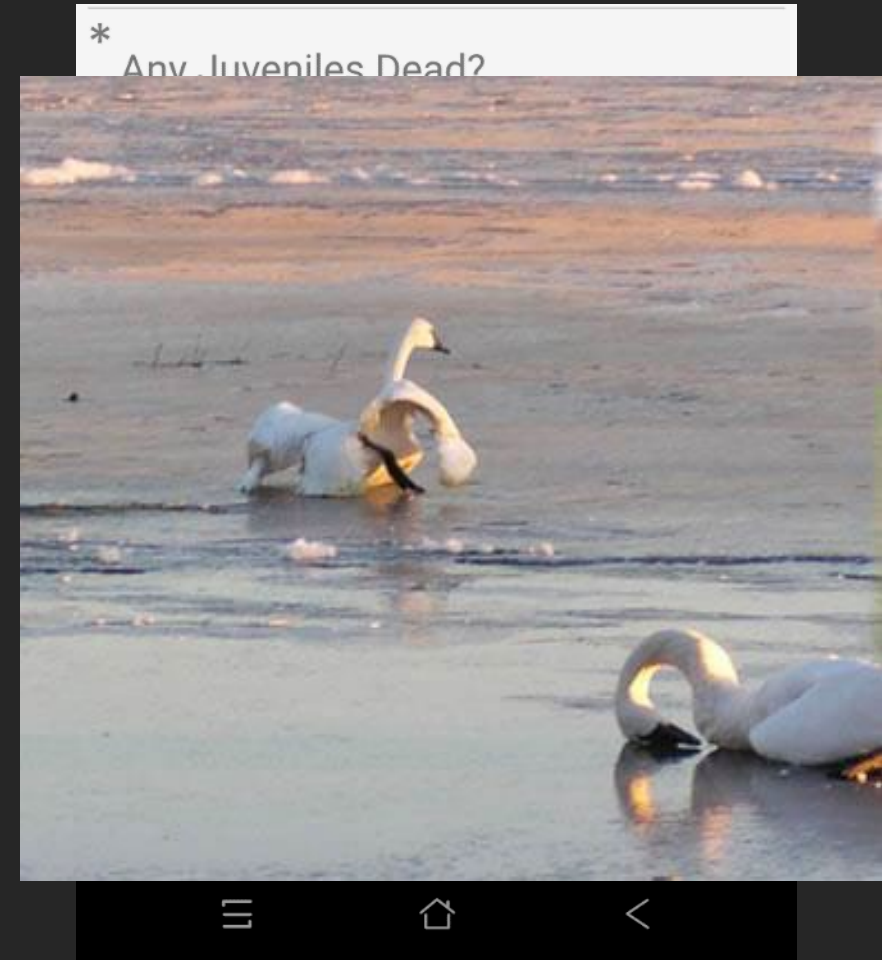
ການບັນທຶກກ່ຽວກັບຊະນິດສັດປ່າ ທີ່ພົບຢູ່ໃນເຫດການ

- ໃຫ້ຕອບ ແມ່ນ/ບໍ່ ຕໍ່ກັບຄໍາຖາມກ່ຽວກັບ ມີສັດຕາຍ; ມີສັດເຈັບປ່ວຍ ແລະ ບາດເຈັບ ບໍ່? ຊຶ່ງ ດຸຍກຕາມເພດ ແລະ ອາຍຸຂອງສັດ ຂອງຊະນິດທີ່ບັນທຶກ.
- ຄວາມຜິດປົກກະຕິ ທີ່ພົບຢູ່ນໍາສັດທີ່ເຈັບປ່ວຍ, ບາດເຈັບ ຫຼື ຕາຍ: ໃຫ້ການອະທິບາຍ ຄວາມຜິດກະຕິ ທີ່ທ່ານພົບເຫັນຢູ່ນໍາສັດ ທີ່ຕາຍ, ເຈັບປ່ວຍ ຫຼື ບາດເຈັບ ຂອງຊະນິດທີ່ບັນທຶກ.
- ສະພາບຂອງສັດຕາຍ: ໃຫ້ເລືອກເອົາຈາກລາຍການໂຕເລືອກ. ຖ້າຫາກບໍ່ມີສັດຕາຍເລີຍ, ໃຫ້ເລືອກ 'ບໍ່ມີສັດຕາຍ' (No Dead Animals)

ການບັນທຶກກ່ຽວກັບຊະນິດສັດປ່າ ທີ່ພົບຢູ່ໃນເຫດການ

- ສາເຫດເປັນໄປໄດ້ ທີ່ເຮັດໃຫ້ສັດຕາຍ, ເປັນ ພະຍາດ, ຫຼື ບາດເຈັບ: ການປະເມີນສາເຫດທີ່ ສົງໄສ ເຮັດໃຫ້ສັດ ຕາຍ, ເປັນພະຍາດ ຫຼື ບາດເຈັບ ຂອງຊະນິດທີ່ບັນທຶກ
- ຖ້າບໍ່ມີສັດຕາຍ, ເຈັບປ່ວຍ ຫຼື ບາດເຈັບ ໃຫ້ ເລືອກເອົາ "ບໍ່ມີສັດຕາຍ, ເຈັບປ່ວຍ ຫຼື ບາດເຈັບ"

ການບັນທຶກກ່ຽວກັບຊະນິດ ສັດລ້ຽງ ຫຼື ສັດບ້ານ ທີ່ພົບຢູ່ໃນ ເຫດການ

- ຄ້າຍຄືກັບໝວດສັດປ່າ ແຕ່ຈະມີຄວາມ
ງ່າຍກວ່າ
- ມີຫ້ອງປ້ອນຂໍ້ມູນທີ່ໜ້ອຍກວ່າ ແຕ່ມີຜົນ
ອັນດຽວກັນ

SOS only 83% 08:58

← ສັດລ້ຽງ - ຊະນິດສັດບ້ານ ✓

* ສັດລ້ຽງ

* ບໍລິບົດ

* ຈຳນວນສັດມີຊີວິດແຂງແຮງດີ

* ຈຳນວນສັດ ເຈັບປ່ວຍ ຫຼື ບາດເຈັບ

* ຈຳນວນສັດຕາຍ

ສິ່ງຜິດປົກກະຕິ ທີ່ພົບຢູ່ນຳສັດ ເຈັບປ່ວຍ,
ບາດເຈັບ ແລະ ຕາຍ

ສະພາບຂອງສັດຕາຍ

* ສາເຫດທີ່ອາດເປັນໄປໄດ້ ເຮັດໃຫ້ສັດຕາຍ,
ເປັນພະຍາດ ຫຼື ບາດເຈັບ

ຂໍ້ມູນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

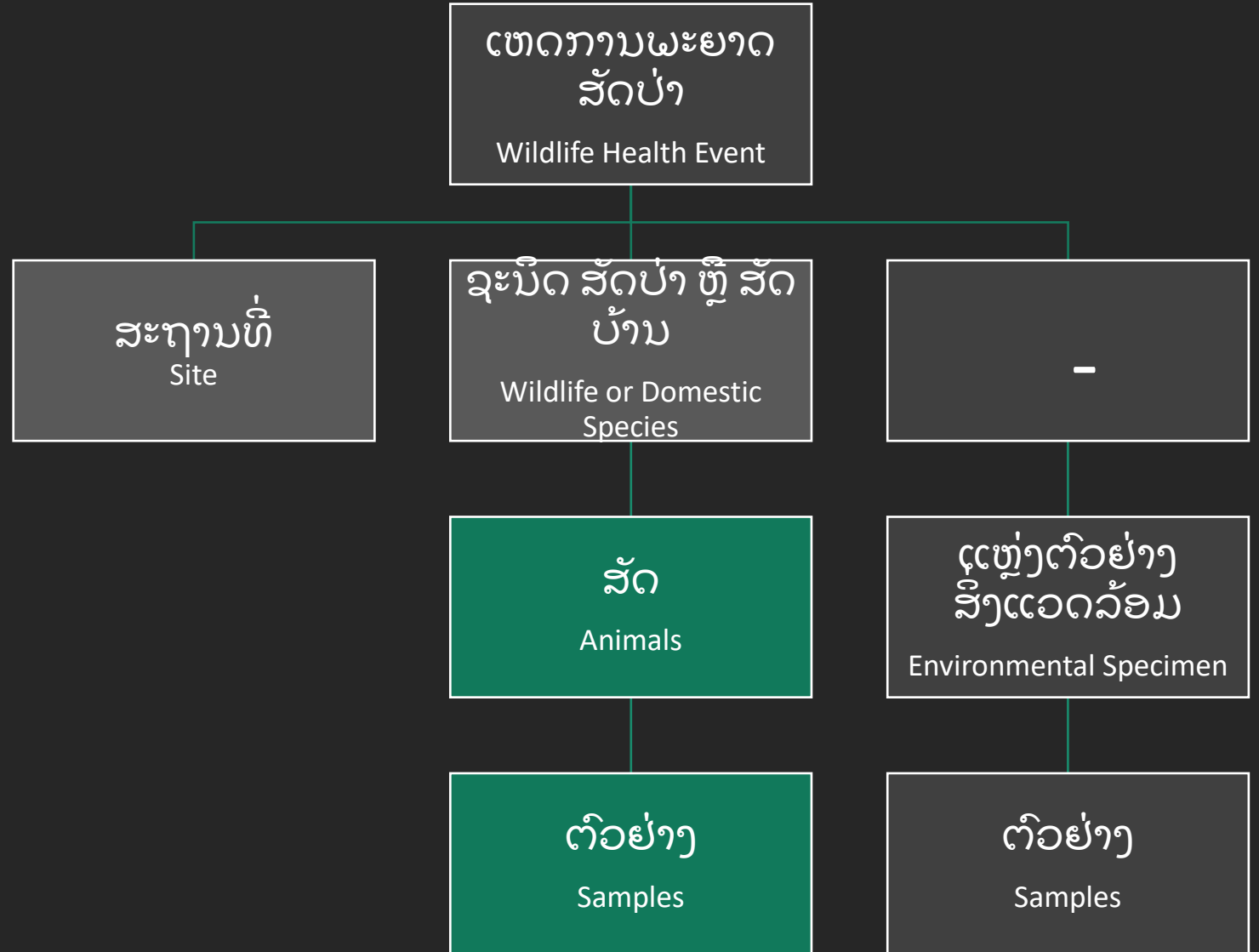
◀ ○ ◻

ການບັນທຶກຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບ ສັດທີ່ພົບໃນເຫດກາງ ທີ່ໄດ້ເກັບຕົວຢ່າງ ແລະ ຕົວຢ່າງຂອງສັດເຫຼົ່ານັ້ນ

- ສະໜອງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບສັດ ສະເພາະໂຕທີ່ໄດ້ເກັບຕົວຢ່າງເທົ່ານັ້ນ

- ຖ້າໂຕສັດ ຂອງຊະນິດ x ໄດ້ຖືກເກັບຕົວຢ່າງ, ຊະນິດຂອງສັດໂຕນັ້ນ ຈະຕ້ອງໄດ້ຖືກອະທິບາຍ ໂດຍໃຊ້ໝວດ 'ສັດປ່າ' ຫຼື 'ໝວດສັດລ້ຽງ'

- ໂຕສັດທີ່ໄດ້ເກັບຕົວຢ່າງ ຈະຕ້ອງຖືກລວມເຂົ້າໃນການນັບຈຳນວນຢູ່ຂັ້ນ 'ຊະນິດ'

ບັນທຶກກ່ຽວກັບໂຕ ສັດ ທີ່ພົບໃນ

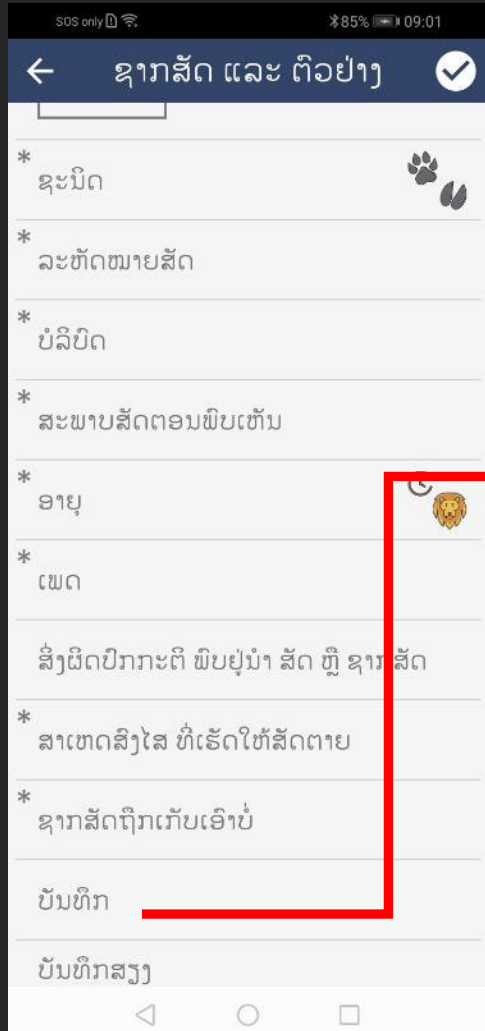
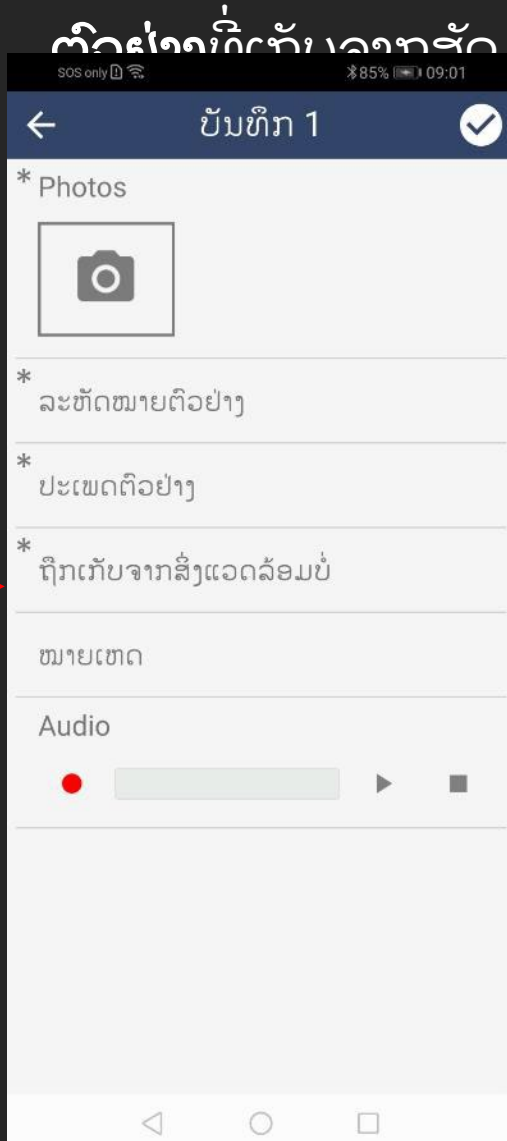
ເຫດການ

- ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບສັດ ທີ່ຫ້ອງປ້ອນຂໍ້ມູນຮຽກຮ້ອງ ແມ່ນຄ້າຍຄືກັບ ຫ້ອງປ້ອນຂໍ້ມູນຢູ່ລະດັບ 'ຊະນິດ' (Species)
- 'ລະຫັດໝາຍສັດ' (Animal ID) ໃຊ້ລະບຸສະເພາະເຈາະຈົງໂຕສັດ
- 'ສະພາບສັດຕອນພົບເຫັນ' (Condition Found) ແມ່ນສະພາບ ຂອງສັດຕອນພົບເຫັນສັດນັ້ນເທື່ອທຳອິດ. ສິນສ່ວນອະໄວຍະ ວະຂອງສັດ (ຕົວຢ່າງ: ເຫັນແຕ່ພາກສ່ວນຂາ) ບໍ່ໃຫ້ໃສ່ວ່າເປັນ ສັດຕາຍ ແຕ່ມັນແມ່ນ 'ສິນສ່ວນອະໄວຍະວະຂອງສັດ' (Animal parts)
- 'ສາເຫດທີ່ສົງໄສ ເຮັດໃຫ້ສັດຕາຍ, ເປັນພະຍາດ ຫຼື ບາດເຈັບ' (Suspect cause of death, disease, or injury): ການປະເມີນ ສາເຫດທີ່ເປັນໄປໄດ້
- ໃນກໍລະນີພົບເຫັນສັດ ຕາຍ, ເຈັບປ່ວຍ ຫຼື ບາດເຈັບ ແຕ່ບໍ່ໄດ້ມີ ການເກັບຕົວຢ່າງ: ແມ່ນໃຫ້ຕື່ມຂໍ້ມູນພຽງແຕ່ຢູ່ລະດັບ

ການບັນທຶກຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບຕົວຢ່າງ ທີ່ເກັບຈາກສັດ

ໂຕສັດ

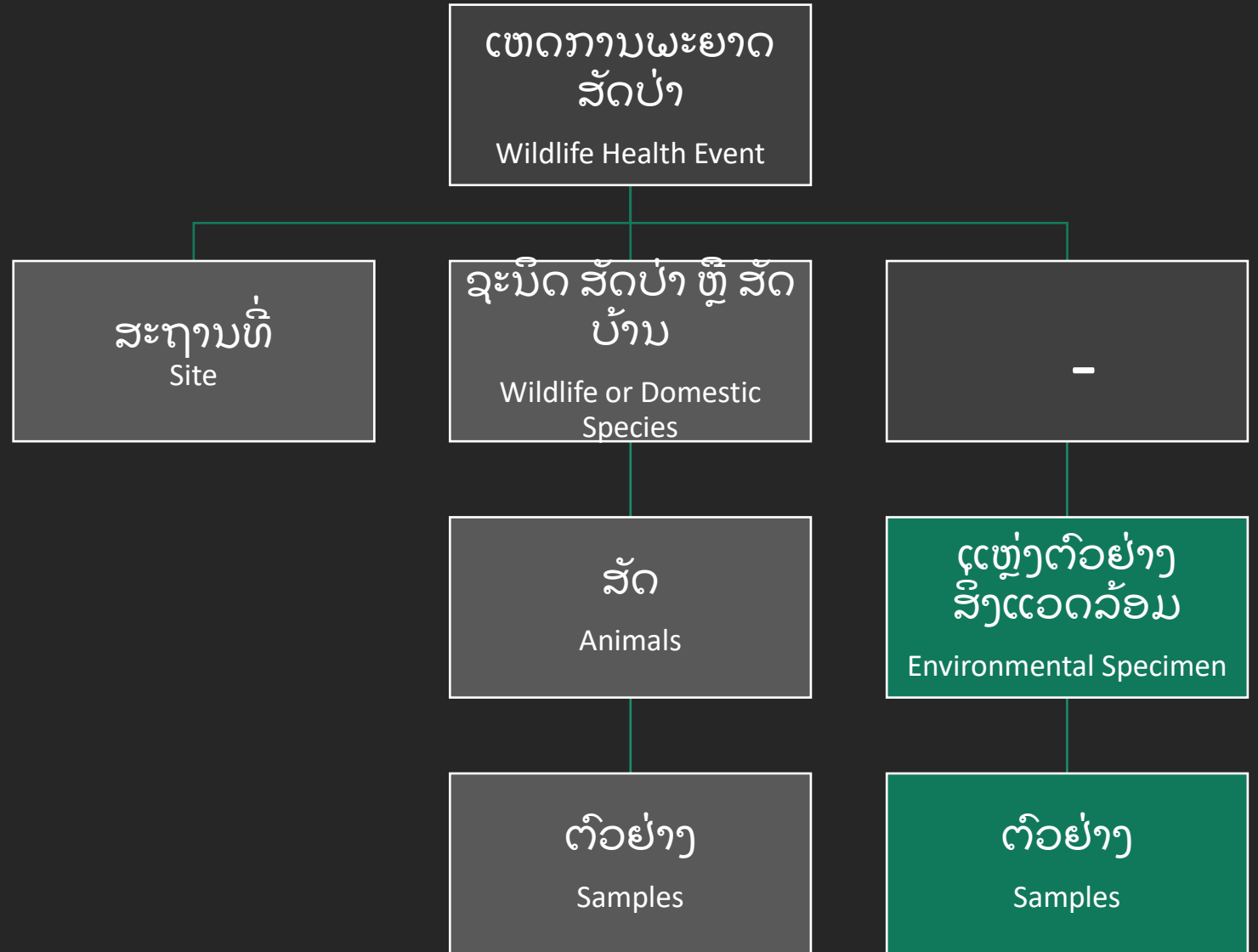

- ໃນແຕ່ລະຫ້ອງ 'ບັນທຶກຂໍ້ມູນ' (Record) ຈະມີພຽງ 1 ຕົວຢ່າງ ທີ່ເກັບຈາກສັດ ໂຕທີ່ຖືກບັນທຶກແລ້ວຢູ່ລະດັບຊະນິດ
- 'ລະຫັດໝາຍຕົວຢ່າງ' (Sample ID) ໃຊ້ລະບຸ ສະເພາະເລາະຈົງຕົວຢ່າງນັ້ນ ແລະ ຄວນກົງກັບການໝາຍຫຼອດຕົວຢ່າງ, ຖົງ... ທີ່ໝາຍຢູ່ສະໜາມ.
- 'ປະເພດຕົວຢ່າງ' (Sample type): ໃຫ້ຕົກເລືອກເອົາຈາກລາຍການທີ່ມີໃຫ້ແລ້ວ
- 'ຖືກເກັບຈາກສິ່ງແວດລ້ອມ' (Collected from the environment): ໃຫ້ຕົກ 'ແມ່ນ' (Yes) ຖ້າຕົວຢ່າງນັ້ນ ບໍ່ໄດ້ຖືກເກັບເອົາຈາກສັດໂດຍກົງ (ອາຈົມສັດ ໂດຍບໍ່ປະກົດເຫັນສັດຢູ່ບໍລິເວນນັ້ນ)
- ນຳໃຊ້ຫ້ອງ ໝາຍເຫດ ເພື່ອສະໜອງຂໍ້ມູນສຳຄັນອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ
- ກົດໃສ່ໝາຍຕົກ ເພື່ອບັນທຶກ ແລະ ຕື່ມຂໍ້ມູນຕົວຢ່າງໃໝ່ ທີ່ ກັບໄປທີ່ໜ້າຈໍ "ສັດ ແລະ ຕົວຢ່າງ" (Animal and

ການບັນທຶກຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບແຫຼ່ງຕົວຢ່າງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຕົວຢ່າງ

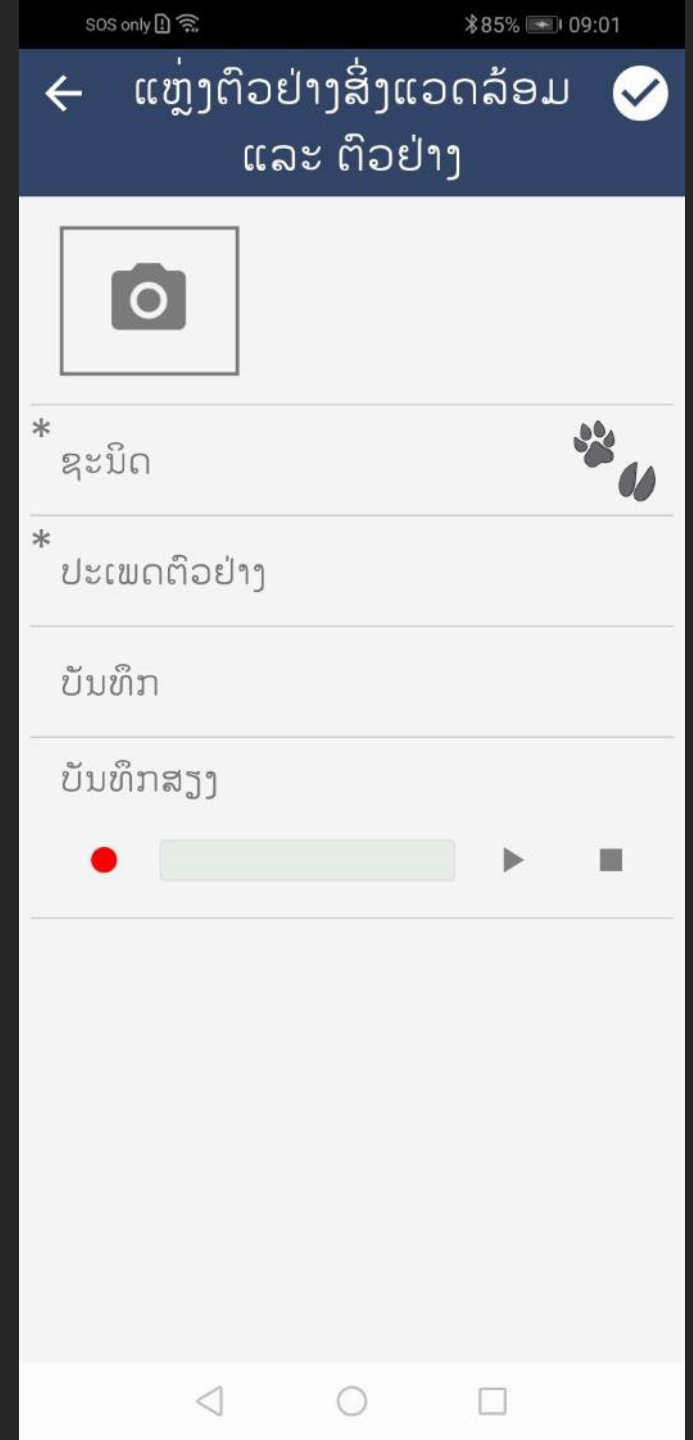
- ສະໜອງຂໍ້ມູນ ສໍາລັບ ວັດຖຸ ທີ່ ເນື້ອເຍື່ອ ທີ່ມີຕົ້ນກຳເນີດບໍ່ ດຸເມ່ນມາຈາກສັດ ທີ່ ບໍ່ຮູ້ໂຕສັດ ທີ່ເປັນຕົ້ນກຳເນີດ ຂອງຕົວຢ່າງ ເຫຼົ່ານັ້ນ.

- ຕົວຢ່າງ:
 - ອາຈົມຂອງສັດ ພົບເຫັນຢູ່ ເທິງໜ້າດິນ ແຕ່ບໍ່ຮູ້ວ່າ ແມ່ນສັດໃດໃດ ຖ່າຍອອກ ມາ
 - ນໍ້າ, ດິນ

ການບັນທຶກຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບແຫຼ່ງ ຕົວຢ່າງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຕົວຢ່າງ

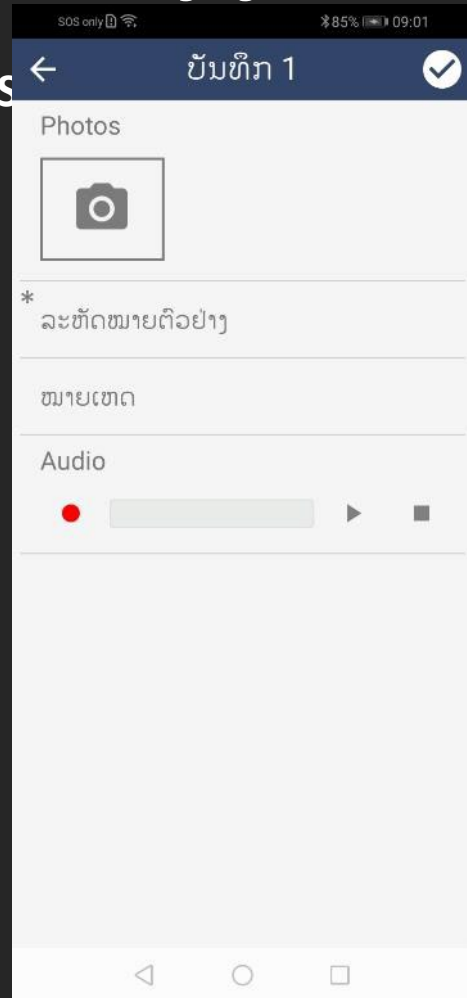
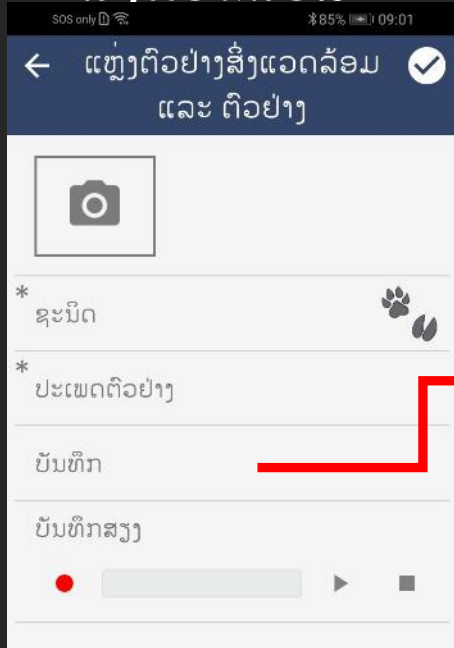
- ໃຫ້ລະບຸຊື່ຊະນິດຂອງສັດ ໂຕທີ່ສະໜອງຕົວຢ່າງໃຫ້
ຖ້າຫາກຮູ້. ແຕ່ຖ້າບໍ່ຮູ້ ໃຫ້ຕອບວ່າ 'ບໍ່ສາມາດລະບຸ
ໄດ້' (Unidentifiable).
- ໃຫ້ລະບຸ 'ປະເພດ' (Type) ຂອງແຫຼ່ງຕົວຢ່າງ
ສິ່ງແວດລ້ອມ ຈາກລາຍການໂຕເລືອກ ທີ່ມີໃຫ້
- ນຳໃຊ້ຫ້ອງ 'ບັນທຶກຂໍ້ມູນ' (Record) ເພື່ອບັນທຶກຂໍ້
ມູນຕົວຢ່າງທີ່ເກັບ ຈາກແຫຼ່ງຕົວຢ່າງ
ສິ່ງແວດລ້ອມ

ການບັນທຶກຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບແຫຼ່ງຕົວຢ່າງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຕົວຢ່າງ

ແຫຼ່ງຕົວຢ່າງ
ສິ່ງແວດລ້ອມ

ຕົວຢ່າງ ທີ່ເກັບຈາກແຫຼ່ງ
ຕົວຢ່າງສິ່ງແວດລ້ອມ

‘ແຫຼ່ງຕົວຢ່າງສິ່ງແວດລ້ອມ’ (Environmental Specimen) ຫມາຍເຖິງສິ່ງທີ່ມີຫົວໜ່ວຍໃຫຍ່ກວ່າ ບ່ອນທີ່ຕົວຢ່າງທີ່ມີຫົວໜ່ວຍນ້ອຍກວ່າ ໄດ້ຖືກເກັບຈາກ

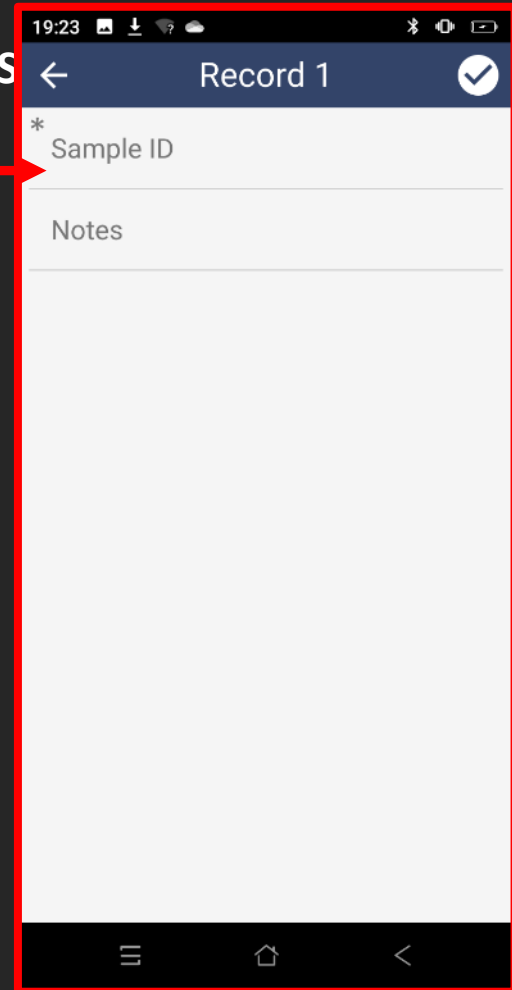
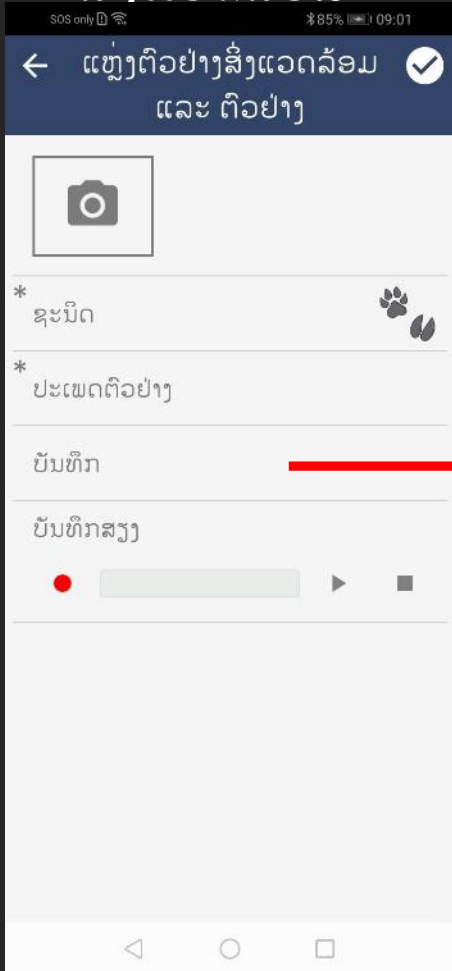
‘ຕົວຢ່າງ’ (Sample) ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວແມ່ນ ພາກສ່ວນທີ່ນ້ອຍກວ່າ ຫຼື ປະລິມານນ້ອຍກວ່າ ຂອງແຫຼ່ງຕົວຢ່າງທີ່ໃຫຍ່ກວ່າ (Specimen)

ການບັນທຶກຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບແຫຼ່ງຕົວຢ່າງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຕົວຢ່າງ

ແຫຼ່ງຕົວຢ່າງ
ສິ່ງແວດລ້ອມ

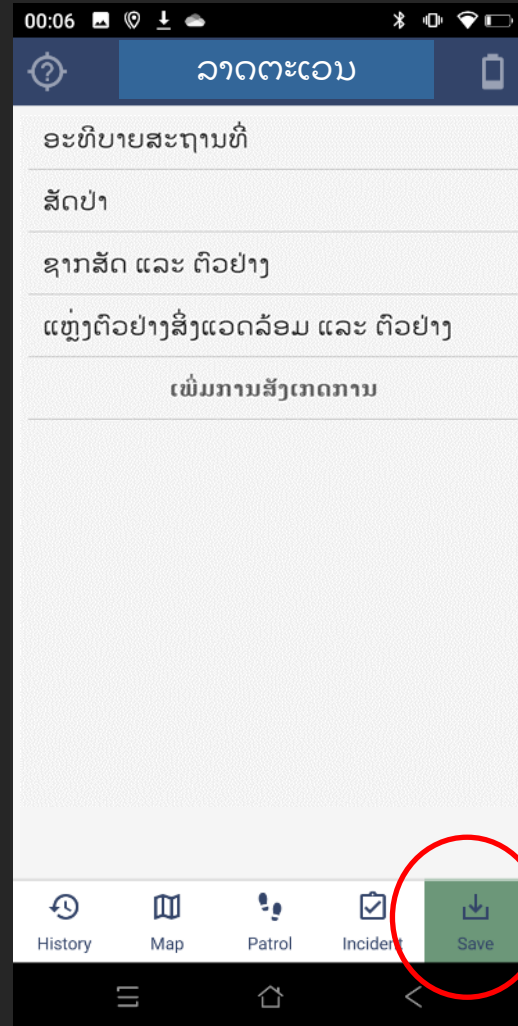
ຕົວຢ່າງ ທີ່ເກັບຈາກແຫຼ່ງ
ຕົວຢ່າງສິ່ງແວດລ້ອມ

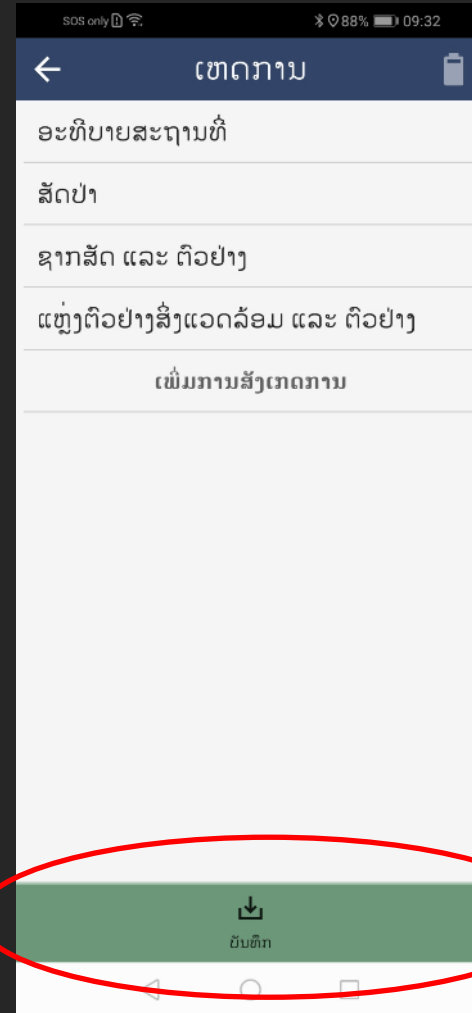
- ໃນແຕ່ລະຫ້ອງ 'ບັນທຶກຂໍ້ມູນ' (Record) ຈະມີພຽງ 1 ຕົວຢ່າງ ທີ່ເກັບຈາກແຫຼ່ງຕົວຢ່າງສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ບັນທຶກແລ້ວ
- ລະຫັດໝາຍຕົວຢ່າງ (Sample ID) ທີ່ໃຊ້ລະບຸສະເພາະເຈາະຈົງຕົວຢ່າງນັ້ນ ແລະ ຄວນກົງກັບການໝາຍຫຼອດຕົວຢ່າງ, ຖົງ... ທີ່ໝາຍຢູ່ສະໜາມ.
- ນຳໃຊ້ຫ້ອງ 'ໝາຍເຫດ' (Notes) ເພື່ອສະໜອງຂໍ້ມູນສຳຄັນອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ
- ກົດໃສ່ໝາຍຕົກ ເພື່ອບັນທຶກ ແລະ ຕື່ມຂໍ້ມູນຕົວຢ່າງໂຕໃໝ່ ຫຼື ກັບໄປທີ່ໜ້າຈໍ "ແຫຼ່ງຕົວຢ່າງສິ່ງແວດລ້ອມ" (Environmental Specimen)

ບັນທຶກ ເຫດການສຸຂະພາບສັດປ່າ

ຍຸ່ນພາຍໃຕ້ການກວດກາ ລາດຕະເວນ

ຍຸ່ນອອກການກວດກາ ລາດຕະເວນ

ການຈຳລອງເຫດການຕົວຈິງ

- ເຫດການຈຳລອງທີ 1:
 - ທ່ານພົບເຫັນອາຈົມຂອງໝູ່ບ່າ ຍັງໃໝ່ ແລະ ໄດ້ເກັບເອົາໜຶ່ງຕົວຢ່າງ
- ເຫດການຈຳລອງທີ 2:
 - ທ່ານພົບເຫັນ ງົວປ່າໂຕໜຶ່ງ (Banteng) ມີອາການສົງໄສ ເປັນພະຍາດຜິວໜັງອັກເສບ (lumpy skin disease). ບໍລິເວນດັ່ງກ່າວ ທ່ານຍັງເຫັນງົວປ່າທີ່ແຂງແຮງດີ ອີກ 1 ໂຕ ແລະ ງົວລ້ຽງ 10 ໂຕ. ໃນນັ້ນ ມີງົວລ້ຽງ 3 ໂຕ ພົບເຫັນອາການທີ່ສົງໄສວ່າເປັນພະຍາດຜິວໜັງອັກເສບ. ທ່ານບໍ່ໄດ້ເກັບຕົວຢ່າງຫຍັງເລີຍ
- ເຫດການຈຳລອງທີ 3:
 - ທ່ານຢ່າງຜ່ານໜອງນ້ຳແຫ່ງໜຶ່ງ ແລະ ພົບເຫັນ:
 - ນົກບາກຫ່າງ (Asian Openbill Stork) ຕາຍ ຈຳນວນ 20 ໂຕ (ໂຕໄວໜຸ່ມ 15 ໂຕ, ໂຕເຕັມໄວ 5 ໂຕ, ບໍ່ຮູ້ເພດຂອງມັນ)
 - 15 ໂຕເລີ່ມໄຄ່ບວມ, 5 ໂຕ ກຳລັງເນົ່າເປື້ອນ ແລະ ຂົນ/ໜັງຢູ່ກ້ອງປົກທັງສອງຫາຍໄປ
 - ນົກບາກຫ່າງ (Openbill) ເທິງອ່ອນເພຍ ບໍ່ສາມາດບິນໄດ້ 3 ໂຕ (ທັງໝົດເປັນໂຕຜູ້ເຕັມໄວ)
 - ນົກບາກຫ່າງ (Openbill) ມີຊີວິດແຂງແຮງດີ 50 ໂຕ (ບໍ່ຮູ້ ອາຍຸ ແລະ ເພດ)
 - ນົກຍາງຄວາຍ (Cattle egrets) ຕາຍ ຈຳນວນ 2 ໂຕ (ບໍ່ຮູ້ ອາຍຸ ແລະ ເພດ)
 - ທ່ານໄດ້ເກັບເອົາຕົວຢ່າງ: ສະແວັບປາກ ແລະ ຮູທະວານ ຈາກນົກບາກຫ່າງຕາຍ 1 ໂຕ, ເກັບຊາກນົກຍາງຄວາຍ 1 ໂຕ, ນ້ຳ 2 ຕົວຢ່າງ ແລະ ຕົວຢ່າງຊີຕົມ 1 ຕົວຢ່າງ

ຂໍຂອບໃຈສໍາລັບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງ
ທ່ານ ໃນການເຜົາລະວັງພະຍາດສັດປ່າ

